

TAFELVERHALEN (1)

Ik begin met een raadseltje: Welk meubilair mag er uit de kerk verdwijnen omdat de functie verdwenen is? Misschien heb je op reis wel één of andere kerk bezocht.

Biechtstoel- communiebank-preekstoel-tabernakel-..

Maar wat zou moeten behouden blijven is de armendis, zoals je die nog vindt in de Sint-Annakerk of in de kerk van Houtave. In de Middeleeuwen was de dreigende hongersnood altijd aanwezig in de stad zodat na de viering, brood uitgedeeld werd aan de behoeftigen. Levinas schrijft dat de HONGER van de mens de medemens op het diepste niveau van verantwoordelijkheid treft. Zelfs als alle waarden versleten zijn, zoals vrijheid, onkreukbaarheid, gelijkheid, dan nog is de honger van de andere in staat ons uit de zelfvoldaanheid van de verzadigden op te wekken.

Hier kan een nieuwe transcendentie ontstaan: de honger die op me afkomt in een concrete mens en die me raakt, vervangt de transcendentie van de waakvlam naast het tabernakel, de olielamp.

De voorwaarde is wel dat we, bij gebrek aan ervaring van de honger, de diepte moeten peilen van de honger. Een middel kan zijn de bijbelse verhalen over volksverhuizingen toen en nu te lezen. Pas dan kunnen we in de volgende vieringen over tafelgemeenschap bij Lucas spreken. Telkens Jezus de menigte ziet die naar hem een ganse dag geluisterd heeft, wordt hij tot in zijn baarmoeder ontstoken, voelt hij mededogen en vermenigvuldigt hij het aanwezige brood.

De recente novelle van Jozef en zijn broers vertelt over de steeds terugkerende honger die Kanaan treft en die Jacob en zijn zonen verplicht naar Egypte te trekken. Daar heeft Jozef de zeven magere jaren voorzien en proviandsteden gebouwd. Zonder hem te herkennen, eten zijn broers uit zijn hand. Is er een verschil met de migranten die de honger in Afrika vluchten? Economische vluchtelingen inderdaad. In Jozef, het slachtoffer van de afgunst van zijn broers, tekent de verteller hoe ons onthaal van die mensen kan zijn? Jozef – Josua – Jezus. Twaalf keer komt de bevrijdende God van verleden week tussen in de woestijn om dagelijks het manna en de kwartels te laten regenen uit de hemel en om zijn volk op weg naar het beloofde land te voeren.

Opnieuw Levinas, waarschuwt ons de honger niet te gemakkelijk te vergeestelijken. Honger naar gerechtigheid? Zeer goed. Maar eerst de diepste pijnlijkste letterlijke honger uit de wereld helpen. We mogen ons niet laten in de war brengen door de dwaze commentaar op de heiligverklaring van Mother Teresa. “Ze zou geen structurele maatregelen tegen de stervende mensen genomen hebben maar enkel caritatief gewerkt hebben!!!” Ook voor ons mag dit geen excuus zijn om niks te doen terwijl de politiek de structurele maatregelen om de armoede te bestrijden uitvindt. Voedselbanken, Poverello, soepavonden kunnen ondertussen de oude armendis in de kerk vervangen.. *“La faim pré-orationnelle, demande et mendicité”* zo omschrijft Levinas de honger als vraag, gebedel en voorafgaand aan het gebed. In de parabel van de mens en zijn twee kinderen, raakt de jongste in een ver land in een hongersnood. Hij krijgt alleen de schillen van de varkens te eten. Hoelang heeft hij honger geleden voor hij denkt aan de arbeiders van zijn vader die eten hebben in overvloed?

Mijn ex-gedetineerde Nicolas vertelde hoe hij vroeg naar een warenhuis ging wanneer hij honger had, meteen broodjes uit de rekken nam en ze in de mond stak. De directie was zeer omzichtig om hem uit de winkel te verwijderen. En een Nederlandse biscchop herinnerde ooit dat er geen sprake is van stelen als je in uiterste nood bent. "Hongerdieven" noemt Oosterhuis ze in de psalmen.

"Dat je zal zijn
Die je gezegd hebt te zijn:
Brood voor hongerdieven
Licht voor blinden
Voor vluchtelingen toevlucht overal
Zoals je gezegd hebt: Ik-zal.

Laat mij maar zingen, laat ons toch zingen
Van ongeschonden landschap
En geen kind meer kwijt-
Ploert en Schender zijn voorbij
Alle dingen nieuw
Met zachtmoedig licht geladen elke batterij
Zout en honing, brood en wijn in elke woning
En de klokken slaan gerechtigheid."

Psalm 146

Het is dus belangrijk als Liergemeenschap de vragen te stellen:

- Hoe ontdekken en zien we de honger?
- Welke aandacht krijgt de honger in onze samenkomst (la profondeur de la faim)
- Wat zijn de condities om maaltijd te houden met die plaats van de honger in alle lagen en betekenissen van het woord?

Patrick Perquy

De Lier, 11 september 2016